

Duo-schermbiedt betaalbaar

Een teler die schermt, wil in de zomer een ander doek gebruiken dan in de winter. Voor veel telers is één scherminstallatie al een dure investering, laat staan twee installaties. Nic. Sosef heeft daarom het Duo-schermbontwikkeld. Een teler kan dan eenvoudig zijn scherminstallatie met een tweede doek uitbreiden. Fresiateler Ton Vreugdenhil nam het systeem vorig jaar zomer als eerste in gebruik.

TEKST EN BEELD: HUGO VAN DEN BERKMORTEL

In verschillende teelten kan het gebruik van schermen in feite in twee seizoenen worden verdeeld. Een teler wil in de winter een energiescherm om de pieken in zijn gasverbruik te scheren, terwijl hij in de zomer met een schaduw scherm teveel aan zonlicht buiten wil houden. De investering in een scherminstallatie is echter prijzig. Toeleverancier Nic. Sosef heeft daarom het zogenaamde Duo-schermbontwikkeld. Zodat een teler maar één installatie nodig heeft en toch van schermdoek kan wisselen.

Het Duo-schermb is de naam voor het systeem waarbij twee doeken aan elkaar worden verbonden door een buis op dezelfde schermaandrijving. Aan de buis

zit een tuimelschakelaar die de teler met de hand, of vanaf de grond met een stok, kan bedienen. Met de tuimelschakelaar wordt de buis tussen de twee schermen vastgezet aan het profiel of aan het spant.

Twee in één

Als de tuimelschakelaar achter het spant is gehaakt en vervolgens de scherminstallatie in gang wordt gezet dan blijft de buis, die vastzit aan het spant, op zijn plek en wordt het doek tussen profiel en buis over het gewas getrokken. Als de teler de tuimelschakelaar andersom zet en deze achter het profiel haakt, zal bij het sluiten de buis door het profiel worden meegenomen en zo het scherm aan

de kant van het spant worden ontvouwen (zie tekening).

Het idee voor het Duo-schermb ontstond doordat een alstroemeriateler bij Nic. Sosef de vraag neerlegde of het mogelijk was om op hetzelfde dradenbed als zijn open doek een energiedoek te monteren. Uiteindelijk werd de nieuwbouw van het bedrijf van fresiateler Ton Vreugdenhil in Naaldwijk als eerste van het Duo-schermb voorzien en volgde daarna al snel een aanpassing van de scherminstallatie in de bestaande kas.

Vreugdenhil heeft de tuimelaars nu twee keer omgezet, een karwei dat hem voor een hectare ongeveer 3 uur kost. Het omzetten doet hij met een stok vanaf de grond. Een gewicht aan de schakelaar zorgt dat deze op zijn plek blijft zitten. Bovendien is door het gewicht van onderaf beter te zien in welke stand de tuimelaar staat. Mocht er een tuimelaar verkeerd staan terwijl het scherm wordt dichtgetrokken dan geeft dit geen grote schade omdat ze dan door het scherm worden losgetrokken.

Zachte winter

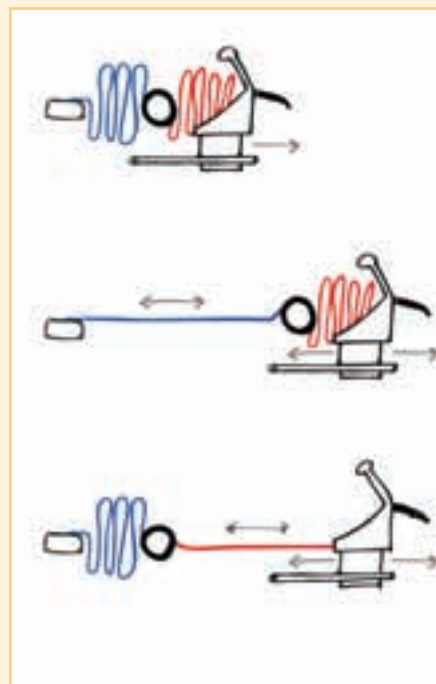
“In oktober, toen het ging vriezen, heb ik de boel omgezet en ben ik het energiedoek, SLS 10 Ultraplus, gaan gebruiken. “Toen het buiten 4 à 5 graden vroom hield ik het binnen met de lampen aan zonder

De tuimelaar haakt achter het spant. Bij het sluiten van het scherm wordt zo het eerste doek (aan de zijde van het spant) op zijn plek gehouden, terwijl het eerste doek (aan profielzijde) wordt gesloten.

De tuimelaar haakt achter het profiel. Bij het sluiten van het scherm wordt het eerste doek ontvouwen, terwijl het doek aan de profielzijde tegen het profiel dicht gevouwen blijft.

ar alternatief

Frans Zwinkels, adviseur Scherm en Lucht van Nic. Sosef, demonstreert met een maquette de werking van het Duo-scherm.

stoken op 8 graden Celsius. Toch heb ik nog niet optimaal profijt gehad van het systeem, omdat afgelopen winter daarvoor te zacht was”, vertelt Vreugdenhil. “Als het zacht is in de winter kan soms het open zomerdoek al gebruikt worden als energiedoek. Half maart ben ik weer overgeschakeld op het open doek.”

Het voordeel van dit systeem is dat een teler voor weinig meerkosten de beschikking krijgt over een tweede scherm. In een nieuwe kas kost het aanleggen van dit systeem tussen € 1,80 en € 2,20 per vierkante meter teeltoppervlak. De aanpassing van een bestaande scherminstallatie met een open doek naar een Duo-scherm met energiedoek kost € 2,00

à € 2,70 per vierkante meter. In die prijs is het energiedoek inbegrepen. Het systeem zelf kost dus ongeveer een euro per vierkante meter teeltoppervlak.

De gehele investering komt in aanmerking voor Energie Investeringsaftrek (EIA), mits het systeem wordt aangelegd met een energiebesparend doek.

Boven gewas te monteren

Het verschil in de genoemde kosten heeft vooral te maken met de omstandigheden; hoe gemakkelijk kan de monteur erbij. In elk geval hoeft een teler niet te wachten tot de teeltwisseling, vertelt Frans Zwinkels, adviseur van Sosef. “Het systeem kan eenvoudig boven het gewas

worden gemonteerd. Een teler kan dit ook zelf doen. Het systeem is geschikt voor elke type scherminstallatie.”

Er zijn geen aanpassingen in de kas nodig zoals dat wel nodig kan zijn bij het aanleggen van een tweede scherminstallatie. Een teler heeft met het Duo-scherm ook niet te maken met het verlies van hoogte. “Wat telers willen weten is of het pakket van de twee schermdoeken samen niet veel meer licht vangt”, merkt Zwinkels op. Volgens fresiateler Vreugdenhil merkt hij geen verschillen in teeltresultaten. Bij Vreugdenhil is het hele pakket met twee doeken nagemeten en komt opgevouwen op een breedte van 6 tot 8 centimeter. Het pakket van een enkel doek is 3 tot 5 centimeter breed.

TWEE-SCHERMENINSTALLATIE

In eerste instantie ontwikkelde Nic. Sosef het Duo-scherm op verzoek van een teler van alstroemeria's. Ook fresiatelers toonden direct interesse. Met de twee-schermeninstallatie kan een teler beschikken over een energiedoek om de pieken in het gasverbruik te scherpen. Een ander alternatief voor dit 'piekscheren' is het overgaan op kachels op propaan, een middel dat nog altijd energie kost in plaats van bespaart.

Ondertussen zijn er ook diverse rozentelers die op het systeem overgaan. Ze gebruiken het Duo-scherm voor een combinatie van een belichtingsdoek in de winter en een schaduwdoek in de zomer. Sosef werkt momenteel aan een systeem bij een rozenteler waarbij het Duo-scherm niet meer handmatig hoeft te worden omgezet, maar dit wordt gedaan door een tweede aandrijving. Uiteraard is dit wel duurder dan het systeem met handbediening.

Samenvatting

Met één installatie toch gebruik kunnen maken van twee schermdoeken. Nic. Sosef heeft een tuimelaar ontwikkeld waarmee een scherminstallatie kan worden uitgebouwd naar een zogenaamd Duo-scherm. Afhankelijk van de stand van de tuimelaar kan het een of het andere scherm worden geopend.